

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Kot
Sędziowie:	SSA Stanisław Rączkowski SSA Jerzy Skorupka (spr.)
Protokolant:	Anna Turek

przy udziale prokuratora Prok. Okręg. del. do Prok. Apel. Grażyny Nowickiej

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2014 r.

sprawy **S. N.**

oskarżonej z art. 298 § 1 k.k., art. 234 k.k., art. 233§1 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

P. Z. (1) oskarżonego z art. 298 § 1 k.k.;

B. P. oskarżonej z art. 18 § 3 k.k. w związku z art. 286 § 1 k.k.

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 6 lutego 2014 r. sygn. akt III K 30/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonej S. N. w ten sposób, że:

1. z opisu czynu przypisanego tej oskarżonej w punkcie II części rozstrzygającej wyroku eliminuje zwrot „w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach spowodowała uszkodzenie swojego samochodu marki P. (...) numer rejestracyjny (...)”, a z podstawy skazania eliminuje przepis art. 298§1 KK,

2. z opisu czynów określonych w punktach IV i V części wstępnej wyroku, a przypisanych tej oskarżonej w punkcie IV części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku eliminuje zwrot „w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach spowodowała uszkodzenie swojego samochodu marki P. (...) numer rejestracyjny (...)”, a z podstawy skazania za wymienione czyny przepisy art. 298§1 KK, art. 11§2 KK i art. 12 KK.

3. wymierzoną karę łączną grzywny obniża do 450 (czteryście pięćdziesiąt) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 20 zł;

II. utrzymuje w mocy w pozostałym zakresie tenże wyrok wobec oskarżonej S. N., a także utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonych P. Z. (1) i B. P.;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. S. 720 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą obronę z urzędu oskarżonej S. N. w postępowaniu odwoławczym oraz 165,60 zł tytułem zwrotu VAT;

IV. zasądza od S. N., P. Z. (1) i B. P. na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) S.A. Inspektorat w L. po 600 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym;

V. zasądza na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonych: S. N., P. Z. (1) i B. P. zwrot wydatków wyłożonych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym:

- od S. N. 892,10 zł

- od P. Z. (1) 6,50 zł

- od B. P. 6,50 zł oraz wymierza oskarżonym P. Z. (1) i B. P. po 380 zł opłaty za drugą instancję, a S. N. 2100 zł opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie III K 30/11:

I. oskarżoną S. N. uniewinnił od popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku,

II. oskarżoną S. N. uznał za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku i za to na podstawie art. 286§1 KK w zw. z art. 11§3 KK, art. 12 KK oraz art. 33§2 KK wymierzył jej kary 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w ilości 100 (stu) stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną grzywnie w kwocie 20- (dwudziestu) zł.,

III. oskarżoną S. N. uznał za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku i za to na podstawie art. 286§1 KK w zw. z art. 11§3 KK, art. 33§2 KK wymierzył jej kary 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w ilości 200 (dwustu) stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną grzywnie w kwocie 20- (dwudziestu) zł.,

IV. oskarżoną S. N. uznał za winną popełnienia czynów opisanych w punktach IV i V części wstępnej wyroku, z tym ustaleniem dodatkowym, iż uznał, że oba te czyny popełnione zostały w warunkach ciągu przestępstw z art. 91§1 KK i za to na podstawie art. 286§1 KK w zw. z art. 91§1 KK i art. 33§2 KK wymierzył jej kary 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w ilości 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną grzywnie w kwocie 20- (dwudziestu) zł.,

V. na podstawie art. 85 KK, 86§1 KK i art. 91§2 KK orzeczone wyżej kary pozbawienia wolności i grzywny sąd połączył oskarżonej i wymierzył jej karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i grzywny w ilości 500 (pięciuset) stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną grzywnie w kwocie 20- (dwudziestu) zł.,

VI. oskarżonego P. Z. (1) uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie VI części wstępnej wyroku, z tym, że przyjął opis i kwalifikację czynu w brzmieniu: „W dniu 26.04.2008 roku na drodze powiatowej L. - Ś., na skrzyżowaniu z drogą relacji K. - C. rejonu (...) działając wspólnie i w porozumieniu z B. S., P. B. i G. K., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z tytułu umowy ubezpieczenia spowodował zdarzenie będące podstawą do wypłaty odszkodowania w ten sposób, że wziął udział w upozorowanej kolizji drogowej polegającej na tym, że na dany przez P. Z. (1) sygnał B. S., kierując samochodem marki A. (...) numer rejestracyjny (...), należącym do K. N., umyślnie uderzył w kierowany przez G. K. samochód marki O. (...) numer rejestracyjny (...), należący do A. K., po czym B. S. został zabrany z miejsca zdarzenia przez P. Z. (2), a na jego miejsce jako kierowca samochodu A. przesiadł się P. B., co miało na celu utrudnienie

ustalenia faktycznego przebiegu zdarzenia oraz jego uczestników”, to jest czynu z art. 298§1 KK i za to na podstawie art. 298§1 KK w zw. z art. 33§2 KK wymierzył mu kary 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i grzywny w ilości 100 (stu) stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną grzywnie w kwocie 10 - (dziesięciu) zł.,

VII. oskarżoną B. P. uznał za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie VII części wstępnej wyroku i za to na podstawie art. 286§1 KK w zw. z art. 19§1 KK i art. 33§2 KK wymierzył jej kary 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w ilości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną grzywnie w kwocie 20 - (dwudziestu) zł.,

VIII. na podstawie art. 69§1 i 2 KK, 70§1 pkt 1 KK, 73§1 KK wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonym:

- S. N. na okres próby 5 (pięciu) lat, oddając ją w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,
- P. Z. (1) na okres próby 3 (trzech) lat, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,
- B. P. na okres próby 2 (dwóch) lat;

IX. na podstawie art. 63§1 KK na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny oskarżonej S. N. zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 18.08.2010 roku do dnia 15.10.2010 roku, przyjmując 1 (jeden) dzień pozbawienia wolności za równoważny 2 (dwóm) dziennym stawkom grzywny;

X. na podstawie art. 46§1 KK zobowiązał oskarżoną S. N. do naprawienia w części wyrządzonej przestępstwami szkody poprzez zapłatę na rzecz (...) S.A. Inspektorat w L. kwoty 35.391,00 (trzydzieści pięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt jeden 00/100) złotych;

XI. na podstawie art. 627 KPK oraz art. 2 ust. 1 pkt 1-3 Ustawy z dnia 23.06.1973 roku o opłatach w sprawach karnych z późn. zm. zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w sprawie odpowiednio oraz wymierza opłaty:

- S. N. w kwocie 300 (trzystu) złotych,
- P. Z. (1) w kwocie 180 (stu osiemdziesięciu) złotych,
- B. P. w kwocie 120 (stu dwudziestu) złotych.

Wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy zaskarżyła apelacją obrończyni S. N. adw. I. S. w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego punktu II, III, IV i V części wstępnej wyroku, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 184§3 KPK mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na zaniechaniu bezpośredniego przesłuchania przez sąd świadka anonimowego, pomimo że w oparciu o zeznania tego świadka poczynione zostały ustalenia faktyczne w sprawie, w szczególności ustalenia w zakresie sprawstwa S. N., zaś nie zaistniały okoliczności uprawniające sąd do odczytania zeznań tego świadka w trybie art. 391§1 KPK, czego zresztą sąd I instancji nie uczynił, ujawniając jedynie wyciąg z protokołu zeznań świadka anonimowego w trybie art. 394§2 KPK,
2. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku polegający na stwierdzeniu, że zachodzą podstawy do uznania S. N. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 298§1 KK i art. 234 KK i art. 233§1 KK i art. 286§1 KK w zw. z art. 11§2 KK w zw. z art. 12 KK, na skutek błędnej i nieuprawnionej interpretacji zeznań świadków: S. S. (1) i A. W. (1) na niekorzyść oskarżonej, z pominięciem zeznań K. N., akt sprawy Sądu Rejonowego w Lubinie VI W 825/07 i spójnych wyjaśnień oskarżonej w zakresie przebiegu przedmiotowego zdarzenia, z którego to materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wynika, że oskarżona uczestniczyła samochodem (...) 35 KJ w kolizji drogowej w dniu 18 sierpnia 2007 r. z udziałem samochodu V. (...) oraz, że w wyniku tej kolizji w jej pojeździe uszkodzone zostały:

przedni zderzak, przedni prawy błotnik i przednie drzwi po stronie prawej, zaś odmienne ustalenia są nieuprawnione i sprzeczne z całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego w tym zakresie,

3. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku polegający na stwierdzeniu, że zachodzą podstawy do uznania S. N. za winną popełnienia czynu z art. 298§1 KK i art. 286§1 KK w zw. z art. 11§2 KK, na skutek błędnej i nieuprawnionej interpretacji zeznań B. S., S. W. i W. N. na niekorzyść oskarżonej, z pominięciem zeznań M. M. i korelujących z nimi spójnych wyjaśnień oskarżonej w zakresie przebiegu zdarzenia, z którego to materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wynika, że oskarżona uczestniczyła samochodem (...) (...)J w kolizji drogowej w dniu 25 listopada 2007 r. z udziałem samochodu A. (...) (...), a nadto, że w wyniku tej kolizji w jej samochodzie zostały spowodowane uszkodzenia uprawniające ubezpieczyciela do wypłaty odszkodowania z tytułu AC, zaś sama oskarżona w wyniku kolizji doznała obrażeń ciała, które skutkowały odpowiedzialnością (...) SA z tytułu NW,

4. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku polegający na stwierdzeniu, że zachodzą podstawy do uznania S. N. za winną popełnienia czynu z art. 298§1 KK i art. 286§1 KK w zw. z art. 11§2 KK w zw. z art. 12 KK, na skutek błędnej i nieuprawnionej interpretacji opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego na niekorzyść oskarżonej, z pominięciem korelujących ze sobą wyjaśnień oskarżonych S. N. i B. P. w zakresie przebiegu zdarzenia, z którego to materiału jednoznacznie wynika, że krowy w stadzie pędzonym przez oskarżoną B. P. uszkodziły samochód (...) 35 KJ, a nadto, że w wyniku tego zdarzenia w wymienionym samochodzie zostały spowodowane uszkodzenia uprawniające ubezpieczyciela do wypłaty odszkodowania z tytułu AC,

5. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, polegający na stwierdzeniu, że zachodzą podstawy do uznania S. N. za winną popełnienia czynu z art. z art. 298§1 KK i art. 286§1 KK w zw. z art. 11§2 KK w zw. z art. 12 KK, na skutek błędnej i nieuprawnionej interpretacji opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego na niekorzyść oskarżonej, podczas gdy zdaniem biegłego uszkodzenia samochodu P. (...) mogły powstać w okolicznościach opisanych przez oskarżoną.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania.

Z ostrożności procesowej, skarżąca zarzuciła także:

6. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 5§2 KPK, poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej, co miało bezpośredni wpływ na treść wyroku poprzez bezpodstawne uznanie, że S. N. w okresie od sierpnia do października 2007 r. w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach spowodowała uszkodzenie swojego samochodu P. (...) (...) (...)J, gdy w toku postępowania karnego nie przeprowadzono żadnego dowodu, który wskazywałby na celowe działanie oskarżonej, polegające na spowodowaniu zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia tego pojazdu,

7. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 298§1 KK poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe uznanie, że sama obecność oskarżonej na miejscu zdarzenia w dniu 25 listopada 2007 r. i następnie zajęcie przez nią, już po upozorowanej kolizji miejsca kierowcy samochodu P. (...) (...) (...)J, wyczerpuje ustawowe znamiona typu czynu z art. 298§1 KK, gdy prawidłowa subsumcja zachowania oskarżonej powinna doprowadzić sąd do przekonania, że podjęte przez nią działanie nie stanowią realizacji znamion tego typu przestępstwa w formie sprawstwa, gdyż oskarżona nie podjęła żadnych czynności polegających na spowodowaniu zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia ww. auta,

8. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 5§2 KPK, poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej, co miało bezpośredni wpływ na treść wyroku, poprzez bezpodstawne uznanie, że oskarżona w okresie od lipca do września 2009 r., w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach, spowodowała uszkodzenia swojego samochodu P. 307 (...) 35 KJ, gdy w toku postępowania nie przeprowadzono żadnego dowodu, który

wskazywałyby na celowe działanie oskarżonej polegające na spowodowaniu zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia ww. auta,

9. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 5§2 KPK, poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej, co miało bezpośredni wpływ na treść wyroku, poprzez bezpodstawne uznanie, że oskarżona w okresie od października do listopada 2009 r., w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach, spowodowała uszkodzenia swojego samochodu P. 307 (...) 35 KJ, gdy w toku postępowania nie przeprowadzono żadnego dowodu, który wskazywałby na celowe działanie oskarżonej polegające na spowodowaniu zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia ww. auta.

Podnosząc wymienione zarzuty, skarżąca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części, poprzez:

- w zakresie czynu z pkt II części wstępnej wyroku, wyeliminowanie z opisu zachowania polegającego na spowodowaniu w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach uszkodzenia samochodu P. 307 (...) 35 KJ i uznanie oskarżonej za winną czynu z art. 234 KK i art. 233§1 KK i art. 286§1 KK w zw. z art. 11§2 KK z zw. z art. 12 KK,
- w zakresie czynu z pkt III części wstępnej wyroku, wyeliminowanie z opisu czynu zachowania polegającego na wzięciu udziału w upozorowanej kolizji drogowej i uznanie oskarżonej za winną przestępstwa z art. 286§1 KK,
- w zakresie czynu z pkt IV części wstępnej wyroku, wyeliminowanie z opisu zachowania polegającego na działaniu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i spowodowaniu w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach uszkodzenia samochodu P.(...)7 (...) (...)i uznanie oskarżonej za winną przestępstwa z art. 286§1 KK,
- w zakresie czynu z pkt V części wstępnej wyroku, wyeliminowanie z opisu zachowania polegającego na działaniu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i spowodowaniu w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach uszkodzenia samochodu P.(...)7 (...) (...)i uznanie oskarżonej za winną przestępstwa z art. 286§1 KK.

Wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy zaskarżyła także druga obrończyni S. N. adw. M. S. w części dotyczącej pkt II-V, VIII i X-XI, zarzucając:

I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

1. art. 410 KPK w zw. z art. 366 KPK poprzez pominięcie istotnych, korzystnych dla oskarżonej dowodów, zwłaszcza zeznań złożonych przez K. N.,
2. art. 424§1 KPK poprzez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku, dlaczego sąd nie uznał dowodów przeciwnych – korzystnych dla oskarżonej, a zwłaszcza zeznań złożonych przez K. N.,
3. art. 366§1 KPK poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań E. P., gdy był to dopuszczalny, dający się przeprowadzić dowód, niezbędny do wyjaśnienia okoliczności sprawy, a oskarżona od początku wyjaśniała, że E. P. była z nią w aucie jako pasażer,
4. art. 7 KPK poprzez sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę dowodów przejawiającą się w:
 - uznaniu za wiarygodną opinii biegłego, gdy wynika z niej, że stan licznika w lipcu i październiku 2009 r. był niemal taki sam, z czego – zdaniem biegłego – można wyprowadzić wniosek, że oskarżona nie użytkowała auta pomiędzy tymi miesiącami i auto po lipcowym zdarzeniu nie zostało naprawione, czego oskarżona nie uwzględniła zgłaszając szkodę, gdy licznik był zepsuty, a po każdej kolizji auto musi być naprawione, na potwierdzenie czego agenci ubezpieczeniowi wykonują dokumentację zdjęciową, co uczynili także po kolizji z lipca 2009 r. oraz musi zostać zrobiony przegląd samochodu,

- uznanie za wiarygodną opinię biegłego, gdy biegły popełnił błędy, np. wliczył do wartości szkody kwotę 38.281,42 zł, która odnosi się do kolizji, w której oskarżona nie brała udziału,
- uznaniu za wiarygodne zeznań B. S. z uwagi na to, że za udział w pozorowanych kolizjach został już skazany prawomocnym wyrokiem, wskutek czego nie mógł już mieć interesu w uniknięciu odpowiedzialności karnej, którą już poniósł (s. 30 uzasadnienia wyroku), gdy ta sama okoliczność (prawomocne skazanie) skutkowałą w stosunku do P. C. i M. M. uznaniem złożonych przez nich zeznań za niewiarygodne,
- bezpodstawne przyjęcie, że reakcja prowadzącej pojazd K. N., kiedy doszło do zdarzenia w dniu 18 sierpnia 2007 r., była wynikiem jej obawy, że w sytuacji wezwania policji nie zostaną stwierdzone żadne uszkodzenia w pojeździe V. (...), a tym samym wykluczone zostanie wejście pojazdów we wzajemny kontakt, gdy brak podstaw do takiego wnioskania, a w rzeczywistości K. N. po kolizji sama zadzwoniła na policję,
- odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonej B. P., gdy są one szczere, szczegółowe, spójne i korespondują z innymi dowodami,
- odmówieniu wiarygodności zeznaniom P. C., który zaprzeczył upozorowaniu kolizji, z uwagi na fakt uprzedniego jego prawomocnego skazania za udział w kolizji, gdy jego zeznania są szczere, szczegółowe, logiczne, spójne i korespondują z innymi dowodami w sprawie, a fakt uprzedniego skazania B. S. był okolicznością uwiarygodniającą jego zeznania,
- odmówieniu wiarygodności zeznaniom M. M., który zaprzeczył upozorowaniu kolizji, z uwagi na fakt uprzedniego prawomocnego skazania tego świadka za udział w kolizji, gdy jego zeznania są szczere, szczegółowe, logiczne, spójne i korespondują z innymi dowodami w sprawie, a fakt uprzedniego skazania B. S. był okolicznością uwiarygodniającą jego zeznania,
- oparcie przekonania o winie oskarżonej na podstawie opinii biegłego, gdy opiera się ona m.in. na oględzinach pojazdu dokonanych przez biegłego w kilka lat po zdarzeniu.

II. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, przejawiające się w ustaleniu, że:

1. formalnym właścicielem samochodu A. (...) była córka oskarżonej K. N., gdy właścicielem był S. G.,
2. skoro oskarżona została zabrana ze szpitala przez córkę K. N., to można z tego wyprowadzić wniosek, że pozostawała z córką w serdecznych relacjach, a co za tym idzie sądowi trudno uznać, że oskarżona nie wiedziała, że jej córka jest formalnym właścicielem auta A. (...),
3. z relacji B. S. wynika, że samochód A. (...) uczestniczył oprócz zdarzenia w dniu 26 kwietnia 2008 r. w jeszcze jednej zaplanowanej kolizji – B. S. kierował wtedy autem należącym do S. P. 307, gdy auto to nie uczestniczyło w tym, ani w żadnym innym zdarzeniu,
4. w dniu 30 sierpnia 2007 r. K. N. podróżowała samochodem P. 307, gdy do zdarzenia doszło 18 sierpnia 2007 r., a samochód prowadziła S. N.,
5. uznanie oskarżoną za winną zdarzenia w dniu 27 października 2009 r., gdy nie dowodzą tego przeprowadzone dowody,
6. zdarzenie w dniu 10 lipca 2008 r. nie miało miejsca, podczas gdy przeprowadzone dowody, zwłaszcza wyjaśnienia B. P. i S. N. taką tezę wykluczają,
7. do uszkodzenia samochodu S. N. doszło w innych okolicznościach niż w wyniku zdarzenia z dnia 10 lipca 2008 r., gdy z postępowania dowodowego wynika, że szkodę spowodowały krowy,

8. B. P. zgłaszając szkodę wiedziała, że zdarzenie w rzeczywistości nie miało miejsca, gdy przeprowadzone dowody, zwłaszcza wyjaśnienia oskarżonej temu przeczą.

Wskazując wymienione uchybienia skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy.

Przedmiotowy wyrok zaskarżyła także obrończyni P. Z. (1) adw. I. S., zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na bezzasadnym uznaniu, że oskarżony działając wspólnie i w porozumieniu z B. S., P. B. i G. K. spowodował zdarzenie będące podstawą do wypłaty odszkodowania, opartym jedynie na jednostronnych zeznaniach B. S., gdy całokształt materiału dowodowego wskazuje, że P. Z. (1) nie podjął żadnych czynności wykonawczych polegających na spowodowaniu kolizji w dniu 26 kwietnia 2008 r., a tym samym brak jest podstaw do stwierdzenia, że zrealizował on znamiona typu czynu z art. 298§1 KK i wniosła o uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu przestępstwa.

Wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy zaskarżyła także obrończyni B. P. adw. M. S., zarzucając błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegające na tym, że:

1. zdarzenie z dnia 10 lipca 2008 r. nie miało miejsca, gdy przeprowadzone w sprawie dowody, a zwłaszcza wyjaśnienia B. P. i S. N. taką tezę wykluczają,
2. do uszkodzenia samochodu S. N. doszło w innych okolicznościach, gdy z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że szkodę spowodowały krowy,
3. B. P. zgłaszając szkodę wiedziała, że zdarzenie to w rzeczywistości nie miało miejsca, gdy przeprowadzone w sprawie dowody, zwłaszcza wyjaśnienia oskarżonej dają podstawy do ustalenia, że powstania szkody doszło w wyniku uszkodzenia samochodu przez krowy,
4. szkoda została spowodowana przez pędzące krowy, gdy nie wszystkie krowy biegły.

Podnosząc wymienione zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej B. P., ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zważył, co następuje.

Częściowo zasadna okazała się apelacja obrończyni S. N. adw. I. S.. Pozostałe apelacje są niezasadne.

W apelacji obrończyni S. N. adw. I. S. najdalej idącym jest zarzut obrazy przepisu art. 184§3 KPK, polegający na zaniechaniu przez sąd a quo bezpośredniego przesłania na rozprawie świadka anonimowego. W tej kwestii należy stwierdzić, że w postępowaniu przygotowawczym prokurator przesłuchał świadka anonimowego i zamieścił w aktach sprawy wyciąg z protokołu jego przesłuchania (T. I, k. 17-19). W akcie oskarżenia prokurator nie złożył wniosku o przesłuchanie na rozprawie świadka anonimowego, lecz wniosek o odczytanie wymienionego wyciągu z zeznań tego świadka. Na rozprawie głównej oskarżyciel publiczny, oskarżeni i ich obrońcy, a także oskarżyciel posiłkowy i jego pełnomocnik nie żądali bezpośredniego przesłuchania świadka anonimowego. Wymienieni uczestnicy nie żądali też odczytania przez sąd wyciągu z zeznań tego świadka. Sąd meriti nie przesłuchał zatem świadka anonimowego, a na podstawie art. 394§2 KPK uznał za odczytany wyciąg z jego zeznań.

Tymczasem, przepis art. 184§3 KPK ustanawia wymóg przesłuchania świadka anonimowego przez sąd (Zob. wyr. SN z 10.07.2007 r., II K 387/06, OSNw SK 2007/1/1587). Przesłuchanie odbywa się w warunkach, o jakich mowa w wymienionym przepisie, tzn. w miejscu i w sposób zapewniający zachowanie w tajemnicy tożsamości świadka. Wykładnia językowa przepisu art. 184§3 KPK prowadzi do wniosku, że nakłada on na sąd obowiązek przesłuchania świadka anonimowego, o czym świadczy występujący w tym przepisie łącznik koniunkcji „a także”. Zatem, prokurator, a także sąd przesłuchują świadka anonimowego. Użyty w stanowczej formie zwrot „przesłuchują”

wskazuje, że wymieniona czynność przeprowadzana jest „z urzędu”, niezależnie od tego, czy strony złożą stosowny, czy nie. Tym samym, przewidziany w art. 184§3 KPK obowiązek przesłuchania świadka anonimowego przez sąd nie jest uwarunkowany stanowiskiem stron procesu, co do zasadności, czy celowości tej czynności. Brak wniosku o przesłuchanie wymienionego świadka, czy zgoda stron na zaniechanie takiego przesłuchania nie ma znaczenia dla oceny prawidłowości działań sądu i nie może stanowić podstawy do odstąpienia od przesłuchania na rozprawie świadka anonimowego. Tym samym, nie może zwalniać sądu pierwszej instancji z dopełnienia obowiązku przesłuchania świadka anonimowego.

Stanowisko, że przepis art. 184§3 KPK ustanawia obowiązek przesłuchania przez sąd świadka anonimowego wyrażane jest w orzecznictwie SN (Zob. wyr. a dnia 10.07.2007 r., II KK 387/06) i piśmiennictwie karnoprocesowym (Zob. P.Hofmański, E.Sadzik, K.Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, Warszawa 2007, s. 867; T.Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, Warszawa 2014, s. 642; P.Wiliński, Świadek incognito w polskim procesie karnym, Zakamycze 2003, s. 414).

Przewidzianego w art. 184§3 KPK obowiązku przesłuchania świadka anonimowego Sąd Okręgowy w Legnicy nie dopełnił, poprzestając na uznaniu za zgodą stron za odczytany wyciąg z przesłuchania wymienionego świadka. Działanie sądu stanowi zatem rażące naruszenie normy art. 184§3 KPK. Stwierdzić należy także, że choć przepis art. 393§4 KPK zezwala na odczytywanie na rozprawie zeznań świadka anonimowego, nie zwalnia to sądu z obowiązku przesłuchania wymienionego świadka na rozprawie (Zob. wyr. SN z 10.07.2007 r., II K 387/06; D.Świecki (red.) Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, Warszawa 2013, s. 201). Ponadto, przewidziana w art. 394§2 KPK możliwość uznania za ujawnione w całości lub części protokołów podlegających odczytaniu na rozprawie bez ich odczytania, odnosi się jedynie do takich protokołów przesłuchania oskarżonego lub świadka, w stosunku do których występuje podstawa do odstąpienia od bezpośredniego ich przesłuchania na rozprawie, czyli bezpośredniego przeprowadzenia na rozprawie dowodu z wyjaśnień oskarżonego lub zeznań świadka (Zob. D.Świecki, tamże, s. 206). Ponieważ przepis art. 184§3 KPK nakłada na sąd obowiązek przesłuchania świadka anonimowego na rozprawie, odpada możliwość uznania za ujawnione bez odczytania wyciągu z zeznań świadka anonimowego na podstawie art. 394§2 KPK, co uczynił Sąd Okręgowy w Legnicy. W piśmiennictwie karnoprocesowym wyraźnie też stwierdza się, że protokół przesłuchania świadka anonimowego nie może zostać ujawniony bez odczytania, nawet za zgodą stron (Zob. L.K.Paprzycki, Komentarz aktualizowany do art. 184 KPK. Stan prawny 9.04.2014, SIP Lex). Naruszenie wymienionego przepisu przez sąd a quo jest przy tym rażące. Zatem w tym względzie podzielić należy wyrażone w apelacji stanowisko obrońcy S. N. adw. I. S..

Zważywszy jednak należy, że zeznania świadka anonimowego sąd a quo powołał się tylko jeden raz przy ustalaniu faktów dotyczących zdarzenia w dniu 25 listopada 2007 r. na drodze L. – Ś. (s. 1 uzasadnienia wyroku). W części motywacyjnej uzasadnienia wyroku, gdzie sąd poddał analizie i ocenie ujawnione na rozprawie dowody, sąd meriti nie powołał się już na dowód z zeznań świadka anonimowego (s. 22 – 27 uzasadnienia wyroku). Fakty relewantne dla przypisania oskarżonej S. N. czynu z art. 298§1 KK i art. 286§1 KK w zw. z art. 11§2 KK w punkcie III części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku, ustalone zostały na podstawie innych dowodów niż dowód z zeznań świadka anonimowego.

Wobec rażącego naruszenia przez sąd a quo przepisu art. 184§3 KPK sąd odwoławczy rozważył więc, czy wyeliminowanie dowodu z zeznań świadka anonimowego miałyby znaczenie dla prawidłowego (zgodnego z rzeczywistością) ustalenia faktów, dotyczących zdarzenia z 25 listopada 2007 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, gdyby pominąć dowodów z zeznań świadka anonimowego, to i tak ustalenia faktyczne dotyczące rzeczonego zdarzenia zostałyby ustalone prawidłowo. W takim układzie, uznać należy, że obraza przepisów art. 184§3 KPK i art. 394§4 KPK nie miała wpływu na treść zaskarżonego wyroku. W konsekwencji, zarzut podniesiony w punkcie I apelacji obrońcy S. N. adw. I. S. uznano za niezasadny.

Za niezasadne uznano też podniesione w wymienionej apelacji w punktach 2 – 5 zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych. Argumenty podniesione w wymienionych zarzutach sprowadzają się do polemiki z ustaleniami sądu. Apelująca stara się wykazać, że wyjaśnienia oskarżonych S. N. i B. P. oraz zeznania wskazanych tam świadków, a także opinię biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej należy interpretować odmiennie niż

uczynił to sąd wyrokujący w sprawie. Poza subiektywnym przekonaniem, że treść wymienionych dowodów jest inna niż przyjął sąd a quo, w apelacji nie wskazuje się błędów, jakie zostały popełnione przy ich ocenie. Tymczasem Sąd Okręgowy w Legnicy fakty istotne dla kwestii odpowiedzialności karnej S. N. i B. P. ustalił na podstawie wszystkich dowodów przeprowadzonych na rozprawie głównej, stosownie do wymogu zawartego w art. 7 i 410 KPK. Ujawnione na rozprawie dowody ocenione zostały swobodnie, przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych w art. 7 KPK, a więc zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Sąd Okręgowy w Legnicy nie dopuścił się obrazy art. 7 KPK stosownie do zarzutu wskazanego w punkcie I.4 apelacji obrończyni S. N. adw. M. S.. W wymienionym zarzucie, podobnie jak w apelacji adw. I. S. wskazuje się, odnośnie do kolizji samochodowej z dnia 18 sierpnia 2007 r. opisanej w punkcie II części wstępnej wyroku, że fakty niekorzystne dla oskarżonej S. N. sąd ustalił m.in. na podstawie zeznań S. S. (1), będącego kierowcą samochodu marki V. (...) uczestniczącego w tej kolizji, w sytuacji, gdy wymieniony świadek został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubinie za spowodowanie tej kolizji, tj. wykroczenia z art. 86§1 KW. Według obu apelacji, jeżeli S. S. (1) został uznany za winnego spowodowania wymienionej kolizji, to w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Legnicy nie mógł ustalić, że do kolizji nie doszło.

Stwierdzić więc należy, że wymienioną okoliczność sąd a quo miał na względzie, odnosząc się do niej na s. 36 uzasadnienia wyroku. Z ustaleń sądu wynika, że S. S. (1) nie przyznał się do popełnienia rzezonego wykroczenia, a wyroku nie kwestionował w powodów finansowych. Poza tym, z art. 8§2 KPK wyraźnie wynika, że tylko prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo albo stosunek prawny są wiążące dla sądu orzekającego w sprawie karnej. Sąd karny nie jest zaś związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznymi lub też treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa, rozpoznawanej odrębnie, gdy następnie rozpatruje sprawę innego współuczestnika (SN II KR 192/86, OSNPG 1987, nr 10, poz. 126). Zatem okoliczność, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Legnicy ustalił, że w dniu 18 sierpnia 2007 r. nie doszło do zderzenia pomiędzy samochodami należącymi do S. N. i S. S. (1), wbrew wyrokowi Sądu Rejonowego w Lubinie, nie świadczy o tym, że wymieniony sąd uchybił przepisowi art. 8§2 KPK.

Pozostałe okoliczności wskazane w punkcie I.4 apelacji adw. M. S. nie uzasadniają zarzutu naruszenia przez z sąd meriti przepisu art. 7 KPK i w tym zakresie uznać je należy za oczywiście niezasadne. Za niezasadne uznano także pozostałe zarzuty podniesione w punkcie I wymienionej apelacji, odnoszące się do naruszenia przepisu art. 410 KPK, art. 424§1 KPK i art. 366§1 KPK. W lakonicznym uzasadnieniu wymienionych zarzutów nie wskazano zresztą, czy rzekome uchybienia miały i jaki wpływ na treść zaskarżonego wyroku. W konsekwencji, za niezasadny należy uznać zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, o którym mowa w punkcie II wymienionej apelacji, tym bardziej, że poza polemiką z ustaleniami sądu a quo, które sąd odwoławczy uznaje za prawidłowe, w apelacji nie wskazano, aby podniesione uchybienia miały wpływ na treść zaskarżonego wyroku. W tym względzie, apelacja kwestionując prawidłowość ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy w Legnicy stanowi w istocie polemikę z ustaleniami sądu, a tym samym, nie może zostać uznana za zasadną.

Natomiast za zasadne uznać należy zarzuty, które w apelacji obrończyni S. N. adw. I. S. podniesione zostały z „ostrożności procesowej” wymienione w punktach 6 oraz 8 – 9, a w konsekwencji za słuszne wnioski apelacyjne odnoszące się do wymienionych zarzutów. Najpierw należy jednak odnieść się do zarzutu podniesionego w punkcie 7 wymienionej apelacji. W tym względzie na wstępie należy stwierdzić, że zdaniem części doktryny prawa karnego materialnego, ujęcie w przepisie art. 298§1 KK znamion czynnościowych jako „spowodowanie zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania” przesądza o braku możliwości realizacji znamion strony przedmiotowej czynu zabronionego określonego w tym przepisie przez zachowanie polegające na upozorowaniu zdarzenia. Sprawca zachowania polegającego na upozorowaniu zdarzenia, nie zaś na jego spowodowaniu, może ponosić odpowiedzialność karną ewentualnie za oszustwo z art. 286§1 KK, pod warunkiem, że dojdzie do wypłaty przez zakład ubezpieczeń odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczeniowej na podstawie informacji dotyczących upozorowanego zdarzenia (Zob. A.Marek. Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010, s. 609). Stwierdza się kategorycznie, że upozorowanie wypadku będącego podstawą do wypłaty odszkodowania, nie realizuje znamion przestępstwa z art. 298§1 KK (Zob. Ł.Pohl, Przystępstwo tzw. oszustwa ubezpieczeniowego (art. 298 Kodeksu karnego) – uwagi zasadnicze, RPEiS 2001,

z. 4, s. 79 i n.; R.Zawłocki, [w:] Kodeks karny. Komentarz. Tom 2 pod red. A.Wąska, Warszawa, s. 766). Innym razem wskazuje się, że „za powodowanie zdarzenia w rozumieniu art. 298 KK nie można uznać zachowania polegającego na pozorowaniu zdarzenia” (Zob. P.Kardas, [w:] A.Zoll (red.) Kodeks karny. Komentarz).

Cześć doktryny prawa karnego materialnego wyraża przeciwne stanowisko. Mianowicie, że podstawą kryminalizacji zachowania opisanego w art. 298 KK jest wywołanie przez ubezpieczonego lub inną osobę zdarzenia, które – z perspektywy samego sprawcy wypadkiem nie jest – a zakładowi ubezpieczeniowemu przedstawiane jest jako wypadek, a więc zdarzenie przyszłe, przedmiotowo niepewne, następujące wbrew woli lub niezależnie od woli ubezpieczonego. W istocie nie ma więc znaczenia, czy zdarzenie o jakim mowa w art. 298 KK, to sytuacja świadomie wywołana czy jedynie upozorowana. Tak czy owak nie stanowi ona bowiem wypadku, lecz jest świadomie ukształtowanym przez sprawcę splotem okoliczności, które przez ubezpieczyciela traktowane są jak zdarzenie, które rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą. Taka sytuacja świadczy o upozorowaniu wypadku (Zob. J.Giezek, Kodeks karny. Komentarz; W.Jaroch, Przystępczość na rynku ubezpieczeń, Warszawa 2002, s. 41; J.Skorupka, Wybrane zagadnienia konstrukcji typów szczególnych przestępstwa oszustwa, MPraw. 2004, nr 14, s. 637).

W zaskarżonym wyroku, Sąd Okręgowy w Legnicy, za P.Kardasem przyjął, że „powodowanie zdarzenia” oznacza wszelkie działania lub zaniechania prowadzące do powstania takiej zmiany w świecie zewnętrznym (wypadku), od której powstania uzależniona jest wypłata odszkodowania (s. 27 uzasadnienia wyroku). Według sądu, za „powodowanie zdarzenia w rozumieniu art. 298§1 KK nie można uznać zdarzenia polegającego na pozorowaniu zdarzenia” (s. 36 uzasadnienia wyroku). Sąd stanął więc na gruncie pierwszej z przedstawionych wyżej koncepcji interpretacyjnych znamienia czynnościowego „spowodowanie zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania”.

Tymczasem, odnośnie do zdarzenia z dnia 25 listopada 2007 r. (czyn przypisany oskarżonej S. N. w punkcie III części rozstrzygającej wyroku) Sąd Okręgowy w Legnicy przypisał wymienionej oskarżonej przestępstwo z art. 298§1 KK polegające na tym, że działając wspólnie i w porozumieniu m.in. z B. S. „spowodowała zdarzenie będące podstawą do wypłaty odszkodowania w ten sposób, że wzięła udział w upozorowaniu kolizji drogowej”. Cytowane stanowisko Sądu Okręgowego w Legnicy pozostaje zatem w logicznej sprzeczności z cytowanymi wyżej stanowiskami, że za „powodowanie zdarzenia w rozumieniu art. 298§1 KK nie można uznać zdarzenia polegającego na pozorowaniu zdarzenia”.

Logicznych sprzeczności w rozumowaniu tego sądu jest jednak więcej. Odnośnie do zdarzenia z dnia 25 listopada 2007 r. (czyn przypisany oskarżonej S. N. w punkcie III części rozstrzygającej wyroku) Sąd Okręgowy w Legnicy „podzielił zaproponowaną przez oskarżyciela publicznego kwalifikację prawną zachowania oskarżonej [...]” i uznał, że jej zachowanie polegające na zamienieniu się miejscami z B. S. – kierującym wcześniej pojazdem należącym do oskarżonej – już po spowodowaniu przez niego kolizji, wyczerpywało ustawowe znamiona przestępstwa z art. 298§1 KK. Sąd ustalił, że „S. N. wprawdzie samodzielnie nie doprowadziła do najeżdżenia na znajdujący się przed nią pojazd, jednak zgodziła się na zaplanowanie kolizji przez pozostałych jej uczestników” (s. 27 uzasadnienia). „Mimo, że oskarżona nie była kierowcą, zgodziła się w pełni na <wyreżyserowanie> zdarzenia” (s. 28 uzasadnienia).

Z ustalonych przez sąd faktów wynika więc, że 25 listopada 2007 r. doszło do spowodowania zdarzenia, o jakim mowa w art. 298§1 KK. Doszło bowiem do uderzenia przez jeden samochód w drugi, a następnie w trzeci. Zdarzenie to zostało zaplanowane przez S. N. m.in. z B. S., co do wspólnego wykonania czynu i podziału ról. Choć S. N. nie prowadziła, ani nawet nie siedziała w żadnym z trzech samochodów w czasie, gdy najeżdżały na siebie, to zaraz po tym zamieniła się miejscami z B. S. i zamiast niego usiadła na miejscu kierowcy. Tak ustalone okoliczności wskazują, że opisane zdarzenie nie było upozorowane. Zostało ono wcześniej zaplanowane, przemyślane i przy współudziale kilku osób zrealizowane. Sąd Okręgowy w Legnicy uznał jednak S. N. za winną tego, że „wzięła udział w upozorowanej kolizji drogowej”, a zatem w takiej, która w rzeczywistości nie miała miejsca, a oskarżona stworzyła jedynie pozory jej wystąpienia. W takim układzie występuje niezgodność pomiędzy werbalnym nazwaniem, czy określeniem zachowania oskarżonej opisanego w zarzucie aktu oskarżenia i części rozstrzygającej wyroku, a faktami ustalonymi przez sąd. Sąd meriti ustalił bowiem, że S. N. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi wymienionymi osobami spowodowała

zdarzenie będące podstawą do wypłaty odszkodowania, opisane w punkcie III części wstępnej wyroku, które zostało zakwalifikowane przez sąd, jako wypełniające ustawowe znamiona typu czynu z art. 298§1 KK. Z dwóch odmiennych koncepcji interpretacyjnych zachowania sprawcy opisanego w stronie przedmiotowej czynu z art. 298§1 KK, sąd a quo stanął na gruncie tej, według której za „powodowanie zdarzenia w rozumieniu art. 298§1 KK nie można uznać zdarzenia polegającego na pozorowaniu zdarzenia”. W takim układzie ocena prawna zachowania oskarżonej S. N. odpowiada przyjętej przez sąd koncepcji sposobu rozumienia zachowania sprawcy przestępstwa z art. 298§1 KK. Uchybieniem sądu było zaś nazwanie zachowania wymienionej oskarżonej mianem „upozorowania kolizji”. Uchybienie to nie świadczy jednak o tym, że sąd wadliwie (nieprawidłowo) zakwalifikował ustalone fakty pod normę karnoprosesową. Przeciwnie, zostało już powiedziane, że ocena prawna zachowania opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku jest prawidłowa. To wszystko wskazuje zaś, że nie doszło do obrazy prawa materialnego, co zarzucono w punkcie 7 apelacji obrończyni oskarżonej S. N. adw. I. S.. W konsekwencji, wymieniony zarzut należy za niezasadny.

Natomiast, co do punktów 6 oraz 8 i 9 apelacji adw. I. S. należy stwierdzić, że odnośnie do zdarzenia z dnia 30 sierpnia 2007 r. (czyn opisany w punkcie II części wstępnej wyroku przypisany oskarżonej w punkcie II części rozstrzygającej wyroku), sąd ustalił, że „oskarżona dokonując zgłoszenia szkody wprowadziła w błąd pracowników (...) SA, w wyniku czego ubezpieczyciel został doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez wypłatę kwoty 1555,60 zł” (s. 35 uzasadnienia). Co do okoliczności zdarzenia złożyła także niezgodne z prawdą zeznania (s. 35 uzasadnienia). Przed zdarzeniem, w nieustalonym miejscu i czasie, spowodowała zaś zdarzenie będące podstawą do wypłaty odszkodowania (s. 36 uzasadnienia). W tym wypadku, w punkcie 6 apelacji adw. I. S. trafnie podnosi się, że w postępowaniu karnym nie przeprowadzono żadnego dowodu wskazującego na spowodowanie przez S. N. zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania. Według oskarżyciela publicznego i sądu a quo takie zdarzenie miało zostać spowodowane przez oskarżoną w „nieustalonym czasie i miejscu”. Na poparcie tej tezy, oskarżyciel publiczny nie przedstawił jednak żadnego dowodu, a sąd takiego dowodu nie przeprowadził na rozprawie. Odnośnie wymienionego zdarzenia jedynym faktem jest podanie przez oskarżoną w zgłoszeniu szkody i żądaniu wypłaty odszkodowania okoliczności niezgodnych z rzeczywistością. W takim razie wymieniony zarzut apelacyjny jest zasadny.

Odnośnie do zdarzeń opisanych w punktach IV i V części wstępnej wyroku sąd a quo ustalił, że okoliczności obu zdarzeń przedstawione przez oskarżoną S. N. w zgłoszeniach szkody są nieprawdziwe. Skoro tak, to sąd za oskarżycielem publicznym przyjął, że oskarżona w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach uszkodziła swój samochód marki P. (...), w celu uzyskania nienależnych odszkodowań (s. 40-41 uzasadnienia wyroku). Z ustaleń sądu wynika bowiem, że „S. S. i A. W. stwierdzili jedynie obecność nieznacznego <starego> zadrapania na samochodzie P. (...). Brak było wgnieceń. Na ich samochodzie nie było żadnych śladów. S. N. wykorzystując ten fakt w dniu 14 września 2007 r. zgłosiła szkodę w samochodzie P. (...)”. „Przed zdarzeniem S. N. w nieustalonym miejscu i czasie spowodowała zdarzenie będące podstawą do wypłaty odszkodowania”. Odnośnie do kolejnego zdarzenia, sąd ustalił, że „wyrządzenie szkody przez krowy jest niewiarygodne. Szkada nie została wyrządzona w okolicznościach wskazanych przez S. N. i B. P.. Auto musiało więc zostać uszkodzone w innych okolicznościach”. I w tych wypadkach w toku postępowania nie przeprowadzono żadnego dowodu na poparcie wymienionych tez, co uzasadnia trafność zarzutów apelacyjnych sformułowanych w punktach 8 i 9 apelacji adw. I. S.. Teza, że oskarżona spowodowała zdarzenia, o jakim mowa w art. 298§1 KK stanowi wyłącznie spekulację myślową wynikającą z faktu, że skoro oskarżona zgłosiła szkody, których w rzeczywistości nie było, to wcześniej musiała spowodować rzeczne zdarzenia.

W konsekwencji, sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z opisu czynów przypisanych oskarżonej S. N. w punktach II i IV części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku wyeliminował zwroty „w nieustalonym czasie, miejscu i okolicznościach spowodowała uszkodzenie swojego samochodu marki P. (...) numer rejestracyjny (...)”, a z podstawy skazania za wymienione czyny przepis art. 298§1 KK.

Niezasadna w stopniu oczywistym, o którym mowa w art. 257§2 KPK okazała się apelacja obrończyni oskarżonej B. P. adw. M. S., odnosząca się do czynu opisanego w punkcie VII części wstępnej wyroku, a przez to korespondująca

z czynem zarzuconym oskarżonej S. N. i opisanym w punkcie IV części wstępnej wyroku. W apelacji zarzucono dokonanie przez sąd błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegających na tym, że:

1. zdarzenie z dnia 10 lipca 2008 r. nie miało miejsca, gdy przeprowadzone w sprawie dowody, a zwłaszcza wyjaśnienia B. P. i S. N. taką tezę wykluczają,
2. do uszkodzenia samochodu S. N. doszło w innych okolicznościach, gdy z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że szkodę spowodowały krowy,
3. B. P. zgłaszając szkodę wiedziała, że zdarzenie to w rzeczywistości nie miało miejsca, gdy przeprowadzone w sprawie dowody, zwłaszcza wyjaśnienia oskarżonej dają podstawy do ustalenia, że do powstania szkody doszło w wyniku uszkodzenia samochodu przez krowy,
4. szkoda została spowodowana przez pędzące krowy, gdy nie wszystkie krowy biegly.

Oceniając wyjaśnienia oskarżonych S. N. i jej siostry B. P. przez pryzmat doświadczenia życiowego oraz na podstawie dowodu z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej, sąd uznał wyjaśnienia obu oskarżonych za niewiarygodne w zakresie zdarzenia, do którego odnosi się zgłoszenie przez S. N. szkody w dniu 15 lipca 2009 r. Zupełnie nieprzekonujące, a wręcz oderwane od rzeczywistości są argumenty apelacji broniące stanowiska wymienionych oskarżonych, że samochód S. N. marki P. (...) został staranowany przez stado krów należące do B. P.. W tym względzie sąd a quo dokonał wnikliwej oceny dowodów ujawnionych na rozprawie, nie wychodząc poza granice oceny swobodnej stosownie do art. 7 KPK i wyprowadził z nich prawidłowe wnioski, co do ustaleń faktycznych. Oceny dowodów i ustalonych na ich podstawie faktów omawiana apelacja nie podważyła.

Niezasadna w całości okazała się apelacja adw. I. S. wywiedziona w imieniu oskarżonego P. Z. (1). W tej kwestii (czyn opisany w punkcie VI części wstępnej wyroku), Sąd Okręgowy w Legnicy prawidłowo ustalił, że „kolizja pojazdów marki O. (...) i A. (...) w dniu 26 kwietnia 2008 r. miała charakter zaplanowanego zderzenia, w celu spowodowania uszkodzenia w samochodzie A. i uzyskania w ten sposób odszkodowania”. Wymienione ustalenie znajduje oparcie w ujawnionych na rozprawie dowodach w postaci zeznań B. S., P. B., G. K. i A. M. oraz opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej. Sąd ustalił, że oskarżony P. Z. (1) działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, czynnie uczestniczył w organizacji zderzenia dwóch samochodów na drodze pomiędzy L. a Ś.. Zadaniem oskarżonego było dopilnowanie, aby do zderzenia tych samochodów doszło w odpowiednim momencie, tj. w momencie, gdy na drodze nie będzie innych samochodów, a następnie zabranie z miejsca zdarzenia B. S., kierującego jednym z tych samochodów. Prawidłowo też sąd ustalił – na podstawie wyjaśnień wymienionego oskarżonego oraz zeznań B. S. – stronę podmiotową, a zwłaszcza zamiar oskarżonego polegający na spowodowaniu zderzenia obu wymienionych pojazdów, w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia samochodu marki A. (...). Z ujawnionych na rozprawie dowodów wynika bowiem, że „oskarżony wiedział w jakim celu ma udać się lawetą na skrzyżowanie za L.. Wcześniej odmówił B. S. pomocy w zorganizowaniu zdarzenia, w celu uzyskania nienależnego odszkodowania. Następnie zgodził się zabrać auto B. S. po wypadku. Była to swoiście wyrażona zgoda i zadeklarowanie udziału w zdarzeniu oraz podział ról”. Prawidłowo też sąd ocenił, że zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona czynu z art. 298§1 KK.

Mając na względzie wymienione okoliczności, orzeczono, jak na wstępie.